

ZAKON O VARSTVU OKOLJA ([ZVO](#)) in

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARSTVU OKOLJA ([ZVO-1F](#))

Zakon kot namen varstva okolja določa spodbujanje in usmerjanje takšnega družbenega razvoja, ki omogoča dolgoročne pogoje za človekovo zdravje, počutje in kakovost njegovega življenja ter ohranjanje biotske raznovrstnosti. Med cilji varstva okolja so tudi trajnostna raba naravnih virov, povečanje snovne učinkovitosti proizvodnje in potrošnje ter opuščanje in nadomeščanje uporabe nevarnih snovi.

Med temeljnimi načeli je načelo trajnostnega razvoja, po katerem morata država in občina pri sprejemanju politik, strategij, programov, planov, načrtov in splošnih pravnih aktov ter pri izvajanju drugih zadev iz svoje pristojnosti spodbujati takšen gospodarski in socialni razvoj družbe, ki pri zadovoljevanju potreb sedanje generacije upošteva enake možnosti zadovoljevanja potreb prihodnjih in omogoča dolgoročno ohranjanje okolja. Načelo sodelovanja določa, da pri tem omogočata sodelovanje povzročiteljev obremenitve, izvajalcev javnih služb varstva okolja in drugih oseb ter javnosti.

Na področju odpadkov ZVO določa, da mora povzročitelj onesnaževanja upoštevati vsa pravila, potrebna za preprečevanje ali zmanjševanje nastajanja odpadkov ter predelavo in varno odstranjevanje, če predelava ni mogoča. Za predelavo in odstranjevanje mora imeti okoljevarstveno dovoljenje, za zbiranje, prevažanje ali trgovanje z njimi pa mora biti vpisan v evidenco.

Vlada določi pravila in pogoje za ravnanje z odpadki, ter pogoje, ko za pravno ali fizično osebo velja *podaljšana odgovornost proizvajalca*. Proizvajalec izdelkov mora delno ali v celoti zagotoviti ravnanje z njimi tako, da se spodbuja ponovna uporaba, preprečevanje nastajanja odpadkov ter recikiranje in drugi postopki predelave.

Državni zbor sprejme *nacionalni program varstva okolja*, v katerem se za *obdobje štirih let* razčlenijo cilji, usmeritve in naloge na področju varstva okolja. Ministrstva in pristojni organi občine morajo v postopku sprejemanja predpisov, ki lahko pomembneje vplivajo na okolje, omogočiti javnosti seznanitev z osnutkom predpisa in dajanje mnenj in pripomb.

V postopku *priprave plana ali drugih aktov*, katerih izvedba lahko pomembno vpliva na okolje, je potrebno pripraviti *celovito presojo vplivov na okolje*. Pred izvedbo CPVO mora pripravljalec plana zagotoviti okoljsko poročilo. Pripravljalec mora v postopku sprejemanja plana omogočiti 30 dnevno javno razgrnitev ter javno obravnavo, v kateri ima javnost pravico dajati mnenja in pripombe.

Pred začetkom izvajanja posega, ki lahko pomembno vpliva na okolje, je treba izvesti *presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje ministrstva*. Vlada predpiše vrste posegov za katere je presoja

potrebna, izvede se na podlagi poročila o vplivih nameravanega posega na okolje. Ministrstvo mora v postopku javnosti zagotoviti vpogled v vlogo za pridobitev okoljevarstvenega soglasja, poročilo o vplivih na okolje in osnutek odločitve, ter omogočiti izražanje mnenj in pripomb. Rok za vpogled in možnost dajanja mnenj in pripomb je 30 dni. Ministrstvo o okoljevarstvenem soglasju odloči v treh mesecih po prejemu popolne vloge.

Stranka v postopku za izdajo okoljevarstvenega soglasja je nosilec posega. Stranski udeleženec pa je lahko tudi oseba, ki stalno prebiva ali je lastnik nepremičnine na vplivnem območju posega, ter nevladna organizacija, ki ima status delovanja v javnem interesu. Ministrstvo najkasneje v 30 dneh po vročitvi odločbe strankam, o izdanem soglasju obvesti tudi javnost.

*Za obratovanje ali večjo spremembo v obratovanju naprave, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega, mora upravljavec pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Od pravnomočnosti takšnega dovoljenja je odvisna pridobitev gradbenega dovoljenja, če to ni potrebno, pa pričetek obratovanja. Okoljevarstveno dovoljenje se izda za obdobje 10 let. Del vloge za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja je *elaborat* o določitvi vplivnega območja naprave, na katerem bo njeno obratovanje povzročilo obremenitev okolja, ki lahko vpliva na zdravje ali premoženje ljudi.*

Ministrstvo mora v postopku za izdajo dovoljenja ali njegovega podaljšanja, javnosti zagotoviti vpogled v vlogo in osnutek odločitve, ter omogočiti izražanje mnenj in dajanje pripomb. Rok je lahko 30 dni. Ministrstvo v 6 mesecih odloči o izdaji okoljevarstvenega dovoljenja, pri čemer na primeren način upošteva tudi mnenja in pripombe javnosti. Opredelitev do mnenj javnosti mora vključiti v obrazložitev odločbe.

Stranka v postopku je upravljavec. Stranski udeleženec v postopku je lahko tudi oseba, ki stalno prebiva ali je lastnik nepremičnine na vplivnem območju posega, ter nevladna organizacija, ki ima status delovanja v javnem interesu, pod pogojem, *da v ustreznem roku vloži zahtevo za vstop v postopek. Ministrstvo o prejemu vloge za okoljevarstveno dovoljenje z javnim naznanilom obvesti javnost potem, ko prejme več kot pet zahtev za priznanje statusa stranskega udeleženca.*

Ministrstvo na zahtevo upravljavca lahko dovoli odlog izpolnjevanja zahtev v dovoljenju (raziskave, preizkušanje novih surovin ali proizvodov) za največ 9 mesecev, a le če je iz zahteve razvidno, da raziskava ali preizkus ne povzroča čezmerne obremenitve okolja, zlasti pa ne predpisanih opozorilnih ali kritičnih mejnih vrednosti.

Upravljavec naprave mora pisno prijaviti ministrstvu tudi vsako nameravano spremembo v obratovanju naprave, prijava mora vsebovati oceno vplivov na okolje. Ministrstvo lahko okoljevarstveno dovoljenje

spremeni tudi po uradni dolžnosti. Ministrstvo lahko izjemoma povzročitelju izda dovoljenje za začasno ali občasno čezmerno obremenitev okolja, o čemer mora pridobiti soglasje prizadete občine.

Upravljavec mora pridobiti okoljevarstveno dovoljenje tudi, če predeluje ali odstranjuje odpadke.

ZVO določa, da se v državi izvaja *monitoring* naravnih pojavov ter stanja in onesnaževanja okolja. Povzročitelj obremenitve mora pri opravljanju svoje dejavnosti zagotavljati obratovalni monitoring vplivov na okolje. Podatke obratovalnega monitoringa mora posredovati ministrstvu in občini na območju katere obratuje.

Ministrstvo vsako četrto leto objavi poročilo o okolju v Sloveniji, ki ga sprejme vlada in ga posreduje Državnemu zboru. Poročila objavi tako, da so dostopna javnosti.

Povzročitelj obremenitve je v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti odgovoren za preprečevanje neposredne nevarnosti za nastanek okoljske škode in za preprečevanje oziroma sanacijo okoljske škode ne glede na krivdo. Na področju odpadkov so te dejavnosti: ravnanje z odpadki, vključno z zbiranjem, prevozom, predelavo in odstranjevanjem odpadkov, ter ravnanje po zaprtju naprave za odstranjevanje odpadkov.

Država pospešuje in spodbuja doseganje ciljev varstva okolja tudi z ekonomskimi in finančnimi instrumenti. Povzročitelj onesnaževanja je dolžan plačati okoljske dajatve. Zavezanec ima pravico do oprostitve, zmanjšanja ali vračila okoljske dajatve v višini vloženi sredstev za izvedbo ukrepov za prilagajanje predpisanim mejnim vrednostim ali pravilom ravnanja s katerimi prispeva k zmanjšanju onesnaževanja okolja pod predpisano raven. Kadar se za upravičene stroške šteje gradnja infrastrukture lokalnega pomena, je občina upravičena do odstopa vplačane okoljske dajatve, če ima veljaven načrt razvojnih programov usklajen z operativnim programom.

ZVO določa obvezne gospodarske javne službe varstva okolja. Obvezne *državne gospodarske javne službe* so tudi sežiganje komunalnih odpadkov, ravnanje z živalskimi odpadki kategorij 1 in 2, zbiranje ter predelava ali odstranjevanje določenih drugih vrst odpadkov. Ti objekti in naprave so infrastruktura državnega pomena. Obvezne *občinske gospodarske javne službe* na področju odpadkov so zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, njihova obdelava ter odlaganje ostankov predelave odpadkov. Objekti in naprave so infrastruktura lokalnega pomena.

Zakon predvideva *Svet za trajnostni razvoj in varstvo okolja*, ki je namenjen presojanju politik na področju varstva okolja in deluje kot posvetovalno telo ministrstva. Ima štirinajst članov, ki jih minister imenuje za pet let z možnostjo ponovnega imenovanja. Štirje člani so predstavniki nevladnih organizacij.

PlanB
za Slovenijo
Pobuda za
trajnostni
razvoj

Status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu lahko pridobi društvo, ustanova ali zavod, če njegov ustanovitelj ni država, občina ali druga oseba javnega prava ali politična stranka.